

גביע

גביע

מרץ - אפריל 2006

הגלריה - שואבה

אני מברכת את האמנים המשתתפים בתערוכה
זו, "הגביע". לפירושים השונים שנתנו האמנים
מתוספת חגיגות המורמת מהיומיומי והמוכר.
תודה לתרצה, אוצרת התערוכה, על הרעיון ואירוח
האמנים בגלריה בשואבה.

גילה בן דוד

אגודת אמני הקרמיקה בישראל

אוצרת: תרצה ילון קולטון

עיצוב הקטלוג: ורד הקרט

צילום: אילן עמיחי

דפוס: הפיל הורוד

gallery@netvision.net.il

www.thegallery.co.il

תודה ליקב "יינות צרעה"

www.tzorawines.com

גביע: "כוסית גבוהה, רחבה למעלה וצרה למטה לשתיית משקאות..." "כוס הפרח דור חיצוני של עלעלים העוטפים את האבקנים והעליים שבפרח..." "קישוט תבליט בכלים או בבניינים בצורת גביע פרחים"...

נושא התערוכה - הגביע, נושא המכיל רבדים תרבותיים, דתיים, היסטוריים וצורניים רבים ומגוונים. בבחירת נושא זה הייתה שאיפה לאפשר חופש בחירה וזרימה רעיונית רחבה ככל האפשר לאמנים. בתערוכה מוצגים גביעים העשויים כולם בחומר הקרמי שנוצרו בשיטות שונות ונבנו במיוחד עבור התערוכה, חלקם כלים המשמשים בחיי היום יום וחלקם כלים בעלי אופי פולחני, טקסי או סמלי. כל אמן חושף בעבודתו אלמנטים אופייניים מעולם היצירה הפרטי שלו. גביע, הוא אובייקט מוכר וידוע. כלי הכלה קטן המוגבה - פעמים רבות על רגל. ברמה הפשוטה מדובר בכלי שימושי להכלת נוזל בדרך כלל יין... צורות הגביע האפשריות רבות, חלקן דומות לצורות טבעיות (גביע הפרח...) חלקות או מעוטרות. הגביעים ועיטוריהם, הם חלק משפה חזותית הקשורה למורשת התרבותית בה הם נוצרו.

ביהדות מופיע הגביע כגביע הקידוש, גביע הבדלה וגביע היין של אליהו בפסח. כמו כן מופיע הגביע כאלמנט מבני בקני המנורה במקדש. בטקסים נוצריים, גביע היין מסמל את דמו של ישו. גביעי חרס עתיקים דמויי ראש חיה (ראש איל) נמצאו באנטוליה. גביעים המעוצבים כראשי אריות נתגלו בחפירות באוגרית. בכניסה לקברי לוחמים נמצאו גביעים שכנראה שימשו לנסוך נסך למת. יתכן גם שגביעים אלו שימשו את המת בעודו בחיים. דוגמה נוספת לשימוש סימלי/טיקסי בגביע אנו מוצאים בספורט. הגביע הנמסר למנצחים Trophy או Cup מסמל השגת המטרה, התעלות, עמידה במבחן ונצחון.

ברמה המופשטת/סימבולית לגביע משמעויות רבות - אלמנט הגביע מופיע במיתוסים ואגדות עתיקות בתרבויות שונות. מושג הגביע הקדוש Holy Grail שמוכר לנו יותר מסיפורי המלך ארתור מעוגן באגדות נוצריות קדומות יותר וכן במסורת הקלטית והוולשית- במיתוסים אלו הגביע Grail או Graal מופיע כאלמנט המסמל ומכיל כוחות מיוחדים - מחייה מתים, מספק אוכל ללא הגבלה - קרן השפע או בצורה סימבולית יותר מהווה מבחן להיטהרות והזדככות רוחנית.

בעוד שהגביע - המכיל הוא חיצוני פיסי וניתן לשנויים צורניים, האלמנט הערטילאי - המוכל, "הפנימיות", הרובד המטאפיסי מרומז, מעורפל, סימבולי וחמקמק וניתן לאינטרפרטציות שונות כפי שהן באות לידי ביטוי בתערוכה זו.

תרצה ילון קולטון, אוצרת

מעיון בכתובים אנו נוכחים לדעת כי המושגים 'כוס' ו'גביע' גביע של ברכה מופיעים דווקא בהקשרם ליוסף. בבחינה זו הכוס מבטאת את עניין המלכות, ההתנשאות, כנאמר בתהילים¹ "כוס ישועות אשא ובשם ד' אקרא". המילה 'כוס' הינה מלשון 'כס', כסא, המבטא את רוממות המלכות שכן המלך מתנשא על כסא מלכותו.

המופע הראשון של המילה 'כוס' בתורה הינו בחלומו של שר המשקים, אותו פוגש יוסף בבית האסורים. כך מתאר שר המשקים את חלומו ליוסף²: "וכוס פרעה בידי ואקח את הענבים ואשחט אתם אל כוס פרעה ואתן את הכוס על כף פרעה". מבאר יוסף בפתרון החלום³: "בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך ונתת כוס פרעה בידו". דהיינו: מידת מלכותו של פרעה באה לידי ביטוי דווקא בכוסו המיוחדת המבטאת את מלכותו. מעניין כי חז"ל⁴ מבארים שחלום זה היווה עבור יוסף גילוי לא רק על שחרורו הקרוב של שר המשקים, אלא גם על אופן גאולתם העתידה של ישראל. ארבע פעמים מוזכרת הכוס בחלום שר המשקים, וכנגדן אנו מצוים בליל הסדר על מצוות ארבעת הכוסות. הכלי המיוחד של המלך דרכו מתגלית גאולתם של ישראל היא הכוס, שהינה כלי קיבול לשפע האלוקי המתגלה בעולמנו. אצל יוסף, המשנה למלך מצרים, אנו נתקלים בכוס מסוג חדש - גביע. במפרשים מבואר שזהו סוג מיוחד של כוס גדולה ומכובדת, בה השתמשו לא רק ככלי איחסון אלא גם לניחוש וחיזוי עתידות.

הן בהלכה והן בתורת הסוד שמור מקום של כבוד ל'כוס', הנקראת בשם 'כוס של ברכה'. חז"ל תיקנו ברכה בליווי כוס יין, וזאת במצוות הקידוש, הבדלה, ברכת המזון, נישואין, מילה וליל הסדר. הברכה על כוס היין מבטאת את הברכה והשפע, שכן היין נקרא בשם 'יין משמח', כנאמר⁵: "יין ישמח לבב אנוש". במהלך הדורות הפכה כוס הברכה, המכונה בפי העם בשם 'גביע', לאחד מחפצי האמנות היהודית הבולטים.

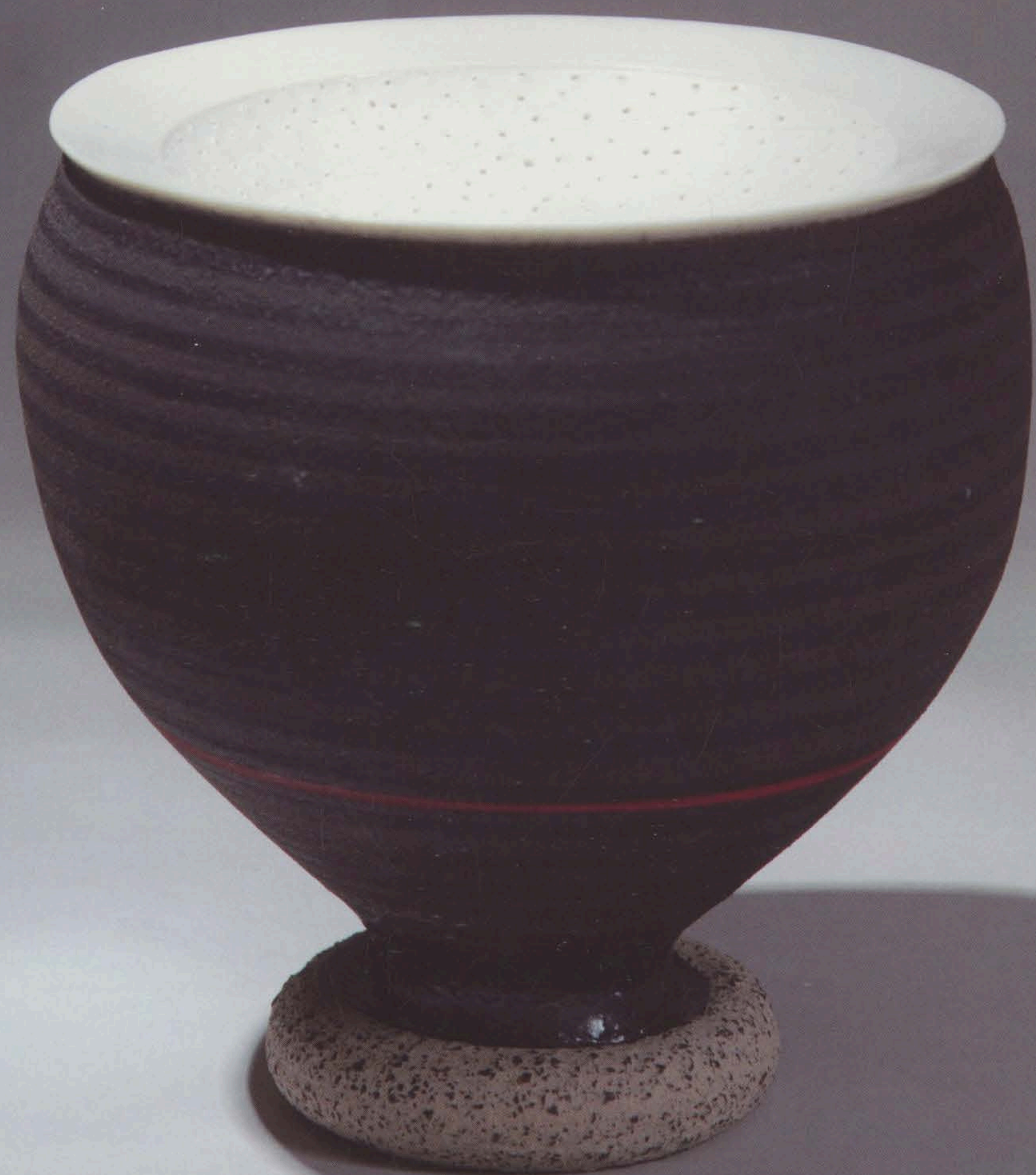
הרב חיים פוגל

רב המכללה האקדמית לאמנויות "אמונה"

1. המילון העברי המרוכז ערוך בידי אברהם אבן שושן, הוצאת קרית ספר" בע"מ 1972

1. קטז, יג 2. בראשית מ, יא 3. שם פסוק יג 4. בראשית רבה פר' פח, ה 5. תהילים קד, טו

משתתפים:	ליאוניד גוסין	סבטלנה פיידמן
עירית אבא	אתי גורן	מירי פליישר
שמחה אבן חן	מרגה גראונפלס	יעל פסטרנק גורפינקל
מיכל אדלר שלו	ורד דיין טנדלר	רונית צור
טנת אווקה	נועה הולצשטיין	רחל צמיר
יונתן אופק	זהרה הראל	חוה צ. קאופמן
מיכל אלון	אבנר זינגר	ג'קרנדה קורי
שלומית באומן	פנינה זמיר עמיר	מרסל קליין
אלה בית הלחמי	מגדלנה חפץ	לאה קרוגמן
שרה בן יוסף	שולמית טייבלום מילר	חורחה קרליק
אסתר בק	דניאלה יניב רכטר	גונמריט רוזנסטון
טל בר	מעין ישראלי	גנאדי רויטיך
ענת בר אל	מירי כהני	רעיה שטרן
פליסיטי ברנשטיין יעקבי	אנה כרמי	ישראל שמואלי
רות ברקאי	סטלה להב	יפעת שמעיה
סיגל גבעון לשמן	גילית לזין רונן	נורית שרף
אירית גבריאלי אמיתי	רוית לצר	תלמה תמרי
לורי גולדשטיין	רועי מעין	
	יעל נובק	
	רותי סימון	
	אטי ספינדל	
	אמנון עמוס	

עירית אבא · Irit Abba · גביע · 14.5 ס"מ

מיכל אדלר שלו · Michal Adler Shalev · מה נשתנה? · 30 ס"מ

שמחה אבן חן · Simcha Even Chen · ללא כותרת · 28 ס"מ

יונתן אופק · Jonathan Ofek · Grail · 14.5 ס"מ

טנת אווקה · Tenat Awaka · ללא כותרת · 36 ס"מ

שלומית באומן · Shlomit Bauman · הגביע הוא שלנו · 13.5 ס"מ

מיכל אלון · Michal Alon · ללא כותרת · 24 ס"מ

שרה בן יוסף · Sara Ben Yosef · מה יטבו דליות מלון וריח שמגיד מכלי בשמים · 30 ס"מ

אלה בית הלחמי · Ella Beit Halahmi · מליחים אדומים צפים · 19 ס"מ

טל בר · Tal Bar · כוס ישועות · 16 ס"מ

אסתר בק · Ester Beck · ללא כותרת · 22 ס"מ

פליסיטי ברנשטיין יעקבי · Felicity Bernstein Yaacobi · ללא כותרת · 31 ס"מ

ענת בר אל · Anat Bar El · ללא כותרת · 15 ס"מ

סיגל גבעון לשמן · Sigall Giveon Leshman · גביע · 29.5 ס"מ

רות ברקאי · Ruth Barkai · ללא כותרת · 27 ס"מ

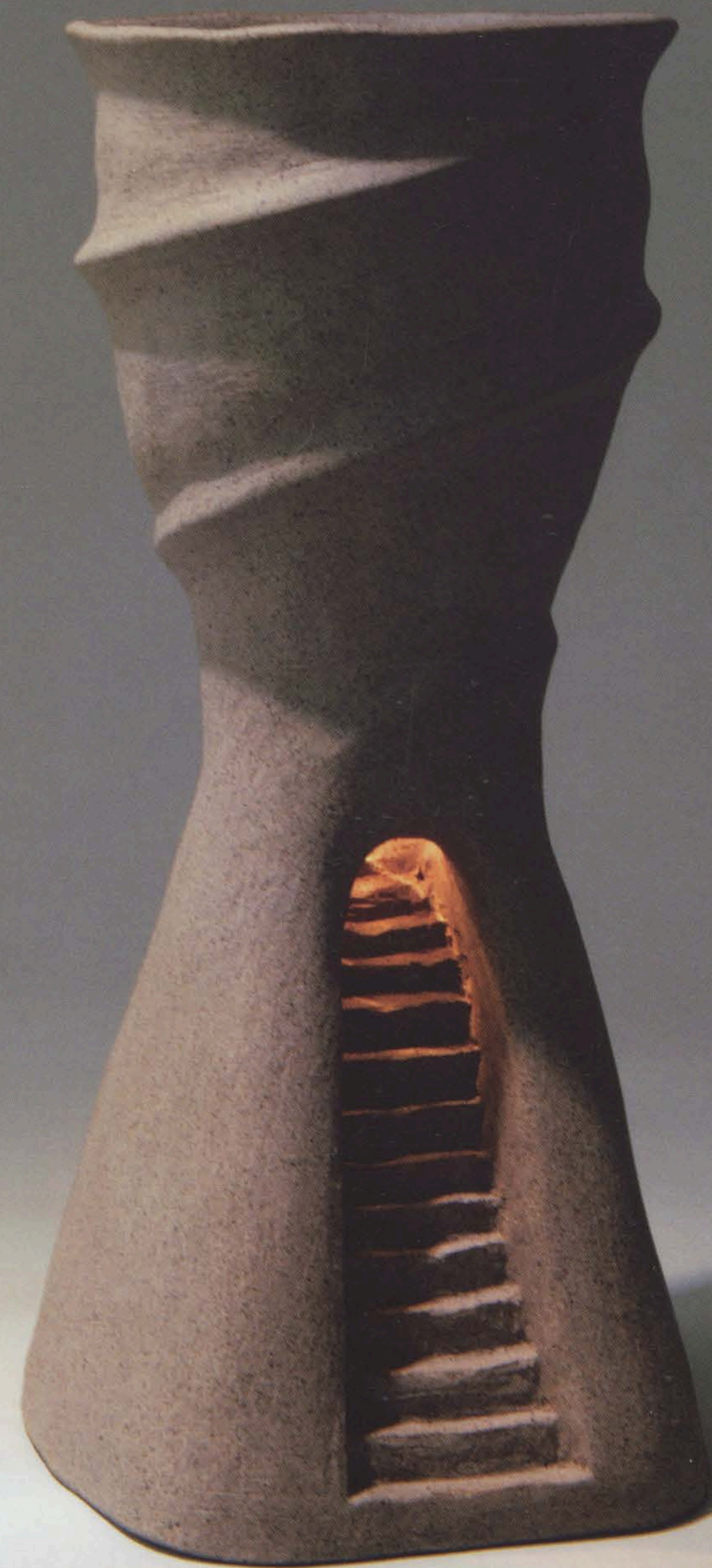
לורי גולדשטיין · Laurie Goldstein · גביע · 22.5 ס"מ

אירית גבריאלי אמיתי · Irit Gabrieli Amitai · A Flower · 32 ס"מ

אתי גורן · Eti Goren · גביע · 14 ס"מ

ליאוניד גוסין · Leonid Gosin · המעלות · 25 ס"מ

ורד דיין טנדלר · Vered Dayan Tandler · ללא כותרת · 23 ס"מ

מרגה גראונפלס · Drunken Horse · Marga Grauenfels · 24.5 ס"מ

זהרה הראל · Zahara Harel · מרים ואליהו · 17.5 ס"מ

נועה הולצשטיין · Noa Holzstein · גביע · 28.5 ס"מ

פנינה זמיר עמיר · Pnina Zamir Amir · 18.5 ס"מ · 18.5 ס"מ · 18.5 ס"מ

אבנר זינגר · Avner Singer · 31 ס"מ · 31 ס"מ · 31 ס"מ

שולמית טייבלום מילר · Shulamit Tieblum Millar · לחיי Blossfeldt · 16 ס"מ

מגדלנה חפץ · Magdalena Hefetz · גביע · 29 ס"מ

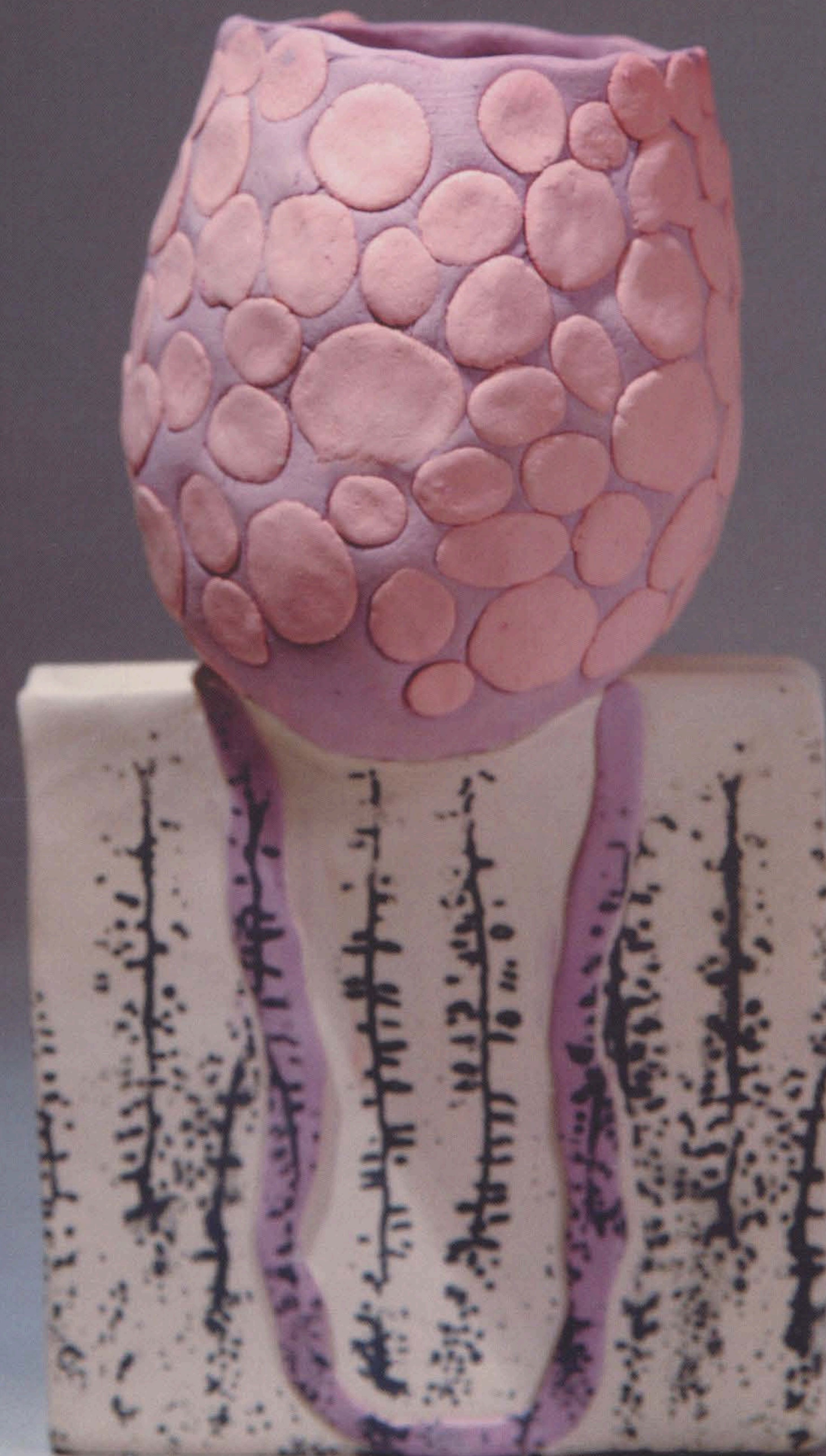
מעין ישראלי · Maayan Israeli · ללא כותרת · 17.5 ס"מ

דניאלה יניב רכטר · Daniela Yaniv Richter · גביע סופג יין · 25 ס"מ

24.5 · King Size · Anna Carmi · אנה כרמי

17.5 ס"מ · Goblet Cell · Miri Cahani · מירי כהני

גילית לוין רונן · Gilit Levin Ronen · ללא כותרת · 23 ס"מ

סטלה להב · Stella Lahav · ללא כותרת · 32.5 ס"מ

רועי מעין · Roy Maayan · גביעים · 17.5 ס"מ

רוית לצר · Ravit Lazer · ללא כותרת · 28 ס"מ

רותי סימון · Ruth Simon · גביע · 17.5 ס"מ

יעל נובק · Yael Novak · עייפתי · 11.5 ס"מ

אמנון עמוס · Amnon Amos · ללא כותרת · 25 ס"מ

אטי ספינדל · Etty Spindel · ללא כותרת · 17 ס"מ

מירי פליישר · Miri Fleisher · גביע חי · 16 ס"מ

סבטלנה פיירמן · Svetlana Faerman · ללא כותרת · 14 ס"מ

רונית צור · Ronit Zor · ללא כותרת · 31 ס"מ

יעל פסטרנק גורפינקל · Yael Pasternak- Gurfinkel · גביע התרעלה · 28 ס"מ

חווה צ. קאופמן · Eva Z. Kaufman · מחכים לאליהו · 21 ס"מ

רחל צמיר · Rachel Tzamir · הכוס של אליהו · 19 ס"מ

מרסל קליין · Marcelle Klein · ללא כותרת · 20.5 ס"מ

ג'קרנדה קורי · Jacaranda Kori · גביע 2006 · 21.5 ס"מ

חורחה קרליק · Jorge Karelic · ללא כותרת · 25.5 ס"מ

לאה קרוגמן · Leah Krugman · מאיוליקה · 27.5 ס"מ

גנאדי רויטיך · Gennady Roitich · ללא כותרת · 29.5 ס"מ

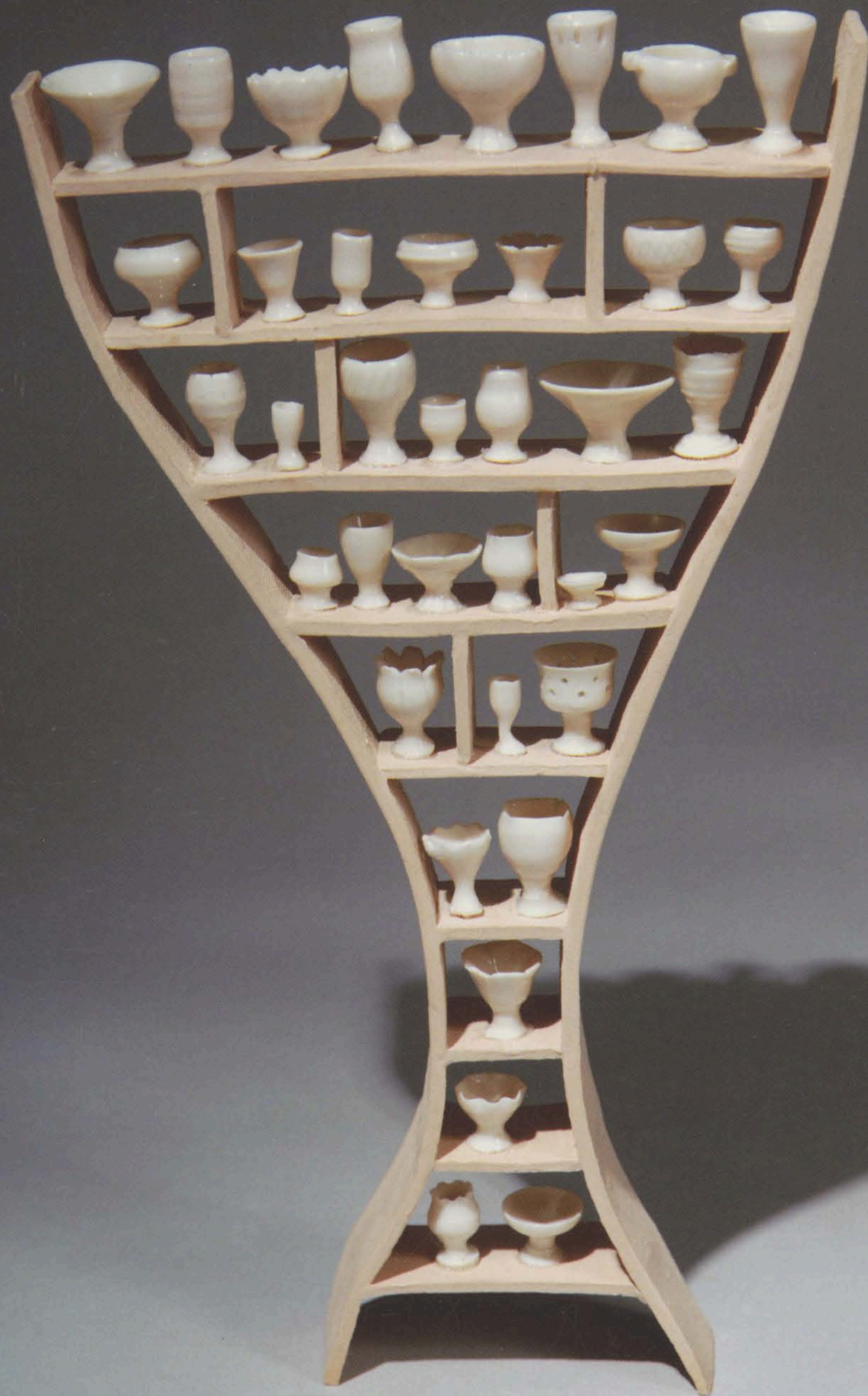
גונמריט רוזנסטון · Gunmarit Rosenstone · ללא כותרת · 26 ס"מ

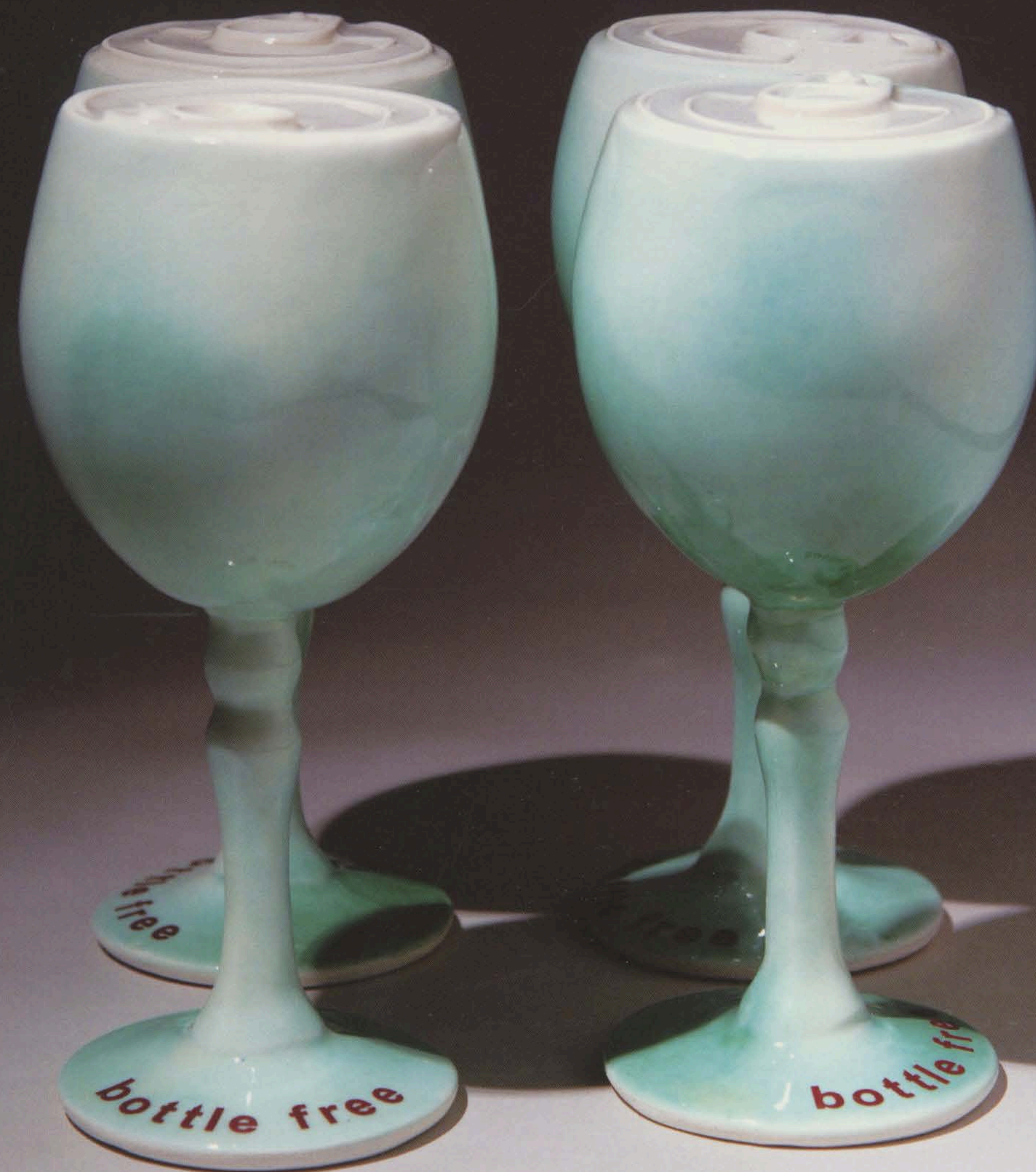
ישראל שמואלי · Israel Shmueli · בוקר טוב אליהו · 18.5 ס"מ

רעיה שטרן · Raya Stern · גביע · 15.5 ס"מ

נורית שרף · Nurit Sherf · ללא כותרת · 30 ס"מ

יפעת שמעיה · Yifat Shmaya · רביעיה · 15 ס"מ

תלמה תמרי · Talma Tamari · בעושר ובאושר · 19 ס"מ

